

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HAIRE SARGEANT, LIN

Întoarcerea lui Heathcliff / Lin Haire Sargeant;
trad.: Irina Horea. - București: Orizonturi, 2013
ISBN 978-973-736-196-7

I. Horea, Irina (trad.)

821.111(73)-31=135.1

LIN HAIRE-SARGEANT

ÎNTOARCEREA LUI HEATHCLIFF

Traducere de **IRINA HOREA**

**H - THE STORY OF HEATHCLIFF'S JOURNEY BACK
TO WUTHERING HEIGHTS**

Lin Haire-Sargeant

Copyright © 2012 by Heilan Yvette Grimes. All Rights Reserved

Toate drepturile asupra ediției în limba română sunt rezervate

Editurii ORIZONTURI – București

Editura ORIZONTURI

1

Ianuarie 3, 1844. O scrisoare concepută în urmă cu șai-
zeci de ani de un bărbat mort de patruzeci! Nici nu mi-a
trecut prin minte, când am părăsit orașul Bruxelles,
chiar de Anul Nou, că scrisoarea și nu amintirile pline de
dor legate de *Monsieur* Héger o să ajungă preocuparea
mea majoră de-a lungul călătoriei spre casă.

Căci m-am gândit cu plăcere la *Monsieur*, și numai la
Monsieur, aproape tot timpul cât am ocupat funcția de pe-
dagog la Pensionul Héger. Numai de la el primeam câte
un zâmbet, un salut prietenesc; ceilalți mă evitau, încât,
cu timpul, m-am retras într-o nepăsare rece, în micul meu
colț îndepărtat al dormitorului: urmând exemplul insinuat
parșiv de *Madame* Héger, profesorii și studenții, în egală
măsură, m-au izolat într-o tăcere de gheață, spartă doar
atunci când singurul meu prieten, în acel continent al fri-
gului, mă încălzea inocent, timp de o jumătate de oră,
cu vorbele lui bune. Dar cât de scurt era dezghețul și, în
ultima vreme, cât de rar! *Madame* era geloasă; *Madame*
voia să scape de institutoarea din Anglia; *Madame* obți-
nea întotdeauna ceea ce dorea.

Mă îndrăgostisem; dar bărbatul care devenise ținta iu-
birii mele era însurat. Acum nu mai are importanță. Am
fost despărțită de el, poate pentru totdeauna. Și de nicio
parte nu a fost rostit niciun cuvânt afectuos; cât despre
emoție, în afara aceleia care se naște firesc între dascăl
și elev (am învățat într-adevăr foarte multe de la el), des-
pre altceva nici nu putea fi vorba. Doar eu singură am

fost stăpânită de un sentiment profund care, neprimind răspuns, s-a veștejit în mine, rămânând atât: o expresie placidă, buzele care niciodată nu tremurau, ochiul rece, limpede. Deși după calendar mai sunt încă socotită tânără, eu m-am despărțit de tinerețe și de orice speranță legată timid de ea, în Bruxelles.

Întorcându-mă acasă, nu aduceam cu mine decât suferința. O simțeam ca pe o piatră mare rămasă în gât, pe care nu puteam niciodată să o scuipe afară, ci trebuia să o suport înfiptă acolo, deși mă sufoca și nu îmi îngăduia să mănânc. Fiindcă dacă aș da cu adevărat glas durerii mele, i-aș năuci pe cei pe care-i iubesc. Imaginea plină de afecțiune pe care și-au făcut-o despre mine s-ar fărâma în bucățele.

Aveam două surori dăruite cu multă înțelegere. Dar, deși luminate la minte și ființe devotate, ele nu puteau accepta forma nelegitimă pe care o întruchipase idolul meu. Nu, trebuia să păstrez durerea cât mai tănuită; să-mi devină însoțitorul incomod pe un drum pe care altfel l-aș fi parcurs de una singură: drumul pelerinului care-și abandonează vatra și bordeiul ca să bântuie stânca și steiul și prăpastia munților aspri din zare.

De Anul Nou, prin urmare, l-am părăsit pe cel pe care-l iubeam și am luat pachebotul de la Anvers. Am acostat la țărmul britanic și, străbătând străzile aglomerate ale Londrei, am ajuns direct la trenul de Leeds. Prima oară când am vizitat marele oraș, cu doi ani înainte, îl simțisem tălăzuind în jurul meu ca un fluviu tumultuos, brutal, plin de viață și umplând totul de viață la rândul său. În acel moment, m-am simțit pentru întâia oară vie cu adevărat în inima lui; toată existența mea de până atunci părea doar un vis cuminte. Acum, treceam pe străzile Londrei ca o somnambulă; ca o somnambulă am traversat gara cea mare și goală și am fost condusă la locul meu din vagon. Eram hotărâtă să iau seama la cât mai puține lucruri; figura pierdutului meu stăpân încă stăruia clară în fața ochilor

minții și doream s-o apăr de efectele altor priveliști nemijlocite, ce-ar fi putut-o tulbura.

Stăpânul meu! Ce universuri de venerație și dragoste îmi evocau aceste două cuvinte! Deși, în mândria mea englezească, mă simțisem la început jignită să mă adresez unei ființe muritoare cu titulatura cerută de rânduielile europene, în timp am acceptat de bunăvoie, să i-o acord lui *Monsieur Héger*. Cu o dispoziție mereu schimbătoare – acum încruntat, acum șăgalnic – era un om desăvârșit, care trecea peste medie, chiar peste tot ceea ce era mai bun, în iscusința de a împărtăși celor din jur cât mai multe cunoștințe. Prin aceasta mi-a câștigat venerația. Dar iubirea nu mi-a fost trezită de nimic din ceea ce era vizibil: oh, nu, era ceva cu totul diferit de acele forțe exterioare pe care mulți le admiră – era ceva prețios, într-un fel tainic și unic – puterea pe care o avea de a mă face să ies din atitudinea mea rezervată. Cu alții poate că sunt mută, stângace, searbădă – și cu adevărat cred că așa eram considerată de marea majoritate –, dar cu el *mă simțeam* în stare să vorbesc, mă descopeream degajată și subtilă. Cum l-aș putea numi altfel decât stăpân pe cel care-mi domina partea cea mai bună a ființei mele? Nu-i deci de mirare că mă agățam de chipul din amintirea mea; de acum încolo era tot ce-mi rămânea să mai am de la el.

Dar treptat, cortina memoriei s-a destrămat; simțurile mele au pătruns în compartimentul trenului. Am fost forțată să revin la realitate de o bruscă senzație de mișcare. Trenul pornise; lumea, sub forma șinelor de fier, a indica-toarelor de semnalizare și a câte unui fulg rătăcit, trecea prin dreptul ferestrei tot mai întunecoase, rămânând în urmă. Pufăiturile locomotivei își accelerară ritmul.

Nu eram singură. Pe bancheta din fața mea –, dar mai aproape de ușă – ședea o femeie în vârstă, cu părul alb, a cărei bărbie tresălta în sus și-n jos după cum mânuia andrelele. Probabil că ritmul acesta, suprapus întâmplător peste cel al trenului, m-a trezit din reverie. Observând-o

mai întâi pe ea, atenția mi-a fost atrasă treptat de o altă persoană care se găsea cu noi în compartiment, și mi-am dat seama că era un domn mustăcios cu părul frumos, cenușiu-argintiu. Era îmbrăcat elegant, dar sobru, în ținută de semidoliu. Stătea foarte liniștit lângă fereastră, își pusese mânușile împăturite pe măciulia bastonului, sprijinit la rându-i, iar privirile nu i se clinteau de la un anumit punct asupra căruia și fixase ochii, un semn aflat, cu siguranță, dincolo de punctul de dispersie a oricărei perspective, care ar fi putut fi localizat de ochiul unui observator din afară.

Situația lui părea în mod vădit să se asemene într-atât cu a mea încât se prea poate ca, privindu-l, să fi zâmbit ușor cu simpatie: în orice caz el și-a mutat atenția de la semnul acela înspre mine. Ne-am salutat amabil, dând amândoi din cap.

— Dacă e nevoie să aranjez cumva fereastra sau jaluzelele, spuse, incluzând-o în adresare și pe companioana noastră care croșeta, nu trebuie decât să vă exprimați dorința.

Am zâmbit și am clătinat din cap. Doamna în vârstă se încruntă și pocni exasperant din andrele, dar nu făcu niciun alt gest din care să se înțeleagă că dă atenție vorbelor domnului. El se înclină și reveni la contemplarea semnului de pe sticlă, iar eu, în ciuda amărăciunii mele, la observarea lui furiș.

Împlinise poate șaiszeci de ani și era de statură mijlocie, cu un trup mai degrabă slab decât bine legat. Pielea lui arăta fină și ușor îmbujorată în obraji; ridurile delicate păreau iluminate de nimbul tinereții. Înfățișarea păstra o expresie blândă, meditativă, chiar binevoitoare, doar câteva linii ale bărbiei și ale gurii trădau o dispoziție introspectivă, o anume grijă exagerată pentru sine, lipsa forței exterioare. Mi-am zis că era unul dintre acei oameni care, în aparență, nu fac decât să se supună dictatelor unei legi mai presus de ei, atunci când se tratează cu tot ce e

mai bun. Cât de deosebit era acest chip blond, benign, de figura agitată, veselă, pe care o părăsisem pe celălalt mal al canalului.

Meditațiile mi-au fost întrerupte de intrarea unui controlor care ne-a cerut biletele. Al domnului și al meu au fost verificate una-două și returnate fără niciun comentariu, dar al doamnei a fost supus unei cercetări îndelungi, tăcute, pe care ea s-a făcut că n-o observă. În schimb, tovarășul meu și cu mine am urmărit totul atent, cu acel pesimism fatalist comun călătorilor care simt o neregulă în marea mașinărie în care s-au prins ca într-o plasă. Nesiguranța noastră a luat sfârșit când l-am auzit pe controlor spunând:

— Aveți rezervare pentru Ipswich?

— Bineînțeles, tinere, căci înspre Ipswich mă îndrept!

Femeia rosti aceste vorbe cu un dezgust profund, fără să se oprească nicio clipă din tricotat sau din scrâșnetul fălcii.

— Nu veți ajunge în niciun caz cu acest tren. Noi ne îndreptăm spre Rugby, Derby și Leeds.

Ea ridică privirile.

— Ești impertinent și ar trebui să te reclam. Acesta este trenul spre Ipswich.

Controlorul ridică din umeri.

— Cum doriți, doamnă. Dar oprim în Luton în cinci minute. Puteți coborî acolo, traversați peronul și astfel vă întoarceți la Londra la timp să prindeți trenul de Ipswich.

Și plecă mai departe, să-și continue controlul.

Neclintită în credința ei că va ajunge la Ipswich, bătrâna doamnă se reîntoarce la tricotat. Am schimbat cu domnul o privire oarecum îngrijorată; ne-am dat seama că, dacă nu făceam ceva, și asta cât mai repede, aveam să devenim martori, fără voie, la o revărsare de furie prelungită și supărătoare.

— Scuzați, doamnă, spuse domnul, aplecându-se spre ea, preocuparea pentru binele dumneavoastră mă

obligă să intervin. Acest tren se îndreaptă, într-adevăr, spre Leeds; eu însumi călătoresc într-acolo.

Deci, cel puțin el și cu mine eram sortiți să petrecem câteva ore unul în compania celuilalt.

Femeia puse jos andrelele și se holbă la bărbat pe deasupra ochelarilor.

— Dar eu merg la Ipswich.

— Și totuși, acesta este trenul de noapte spre Leeds.

Am dat din cap, întărindu-i spusele. Continuând să se uite fix, femeia spuse pe un ton de un scepticism total:

— Să văd și eu biletele pe care le-ați arătat dânsului.

Ascultători, am dat să le scoatem, în mare grabă, pentru că trenul începuse deja să încetinească pentru a se putea opri în Luton. Pe al meu controlorul îl prinsese într-o clamă deasupra capului, și când m-am ridicat să-l iau de acolo, am scăpat pe jos cartea pe care o ținusem în poală. S-a rostogolit pe podea. Era un obiect prețios – darul de despărțire al celui pe care-l părăsisem în Bruxelles –, astfel încât m-am aplecat după ea. Ca un făcut, exact în aceeași clipă s-a aplecat și companionul meu s-o ridice.

Ne-am izbit cap în cap de ne-au sunat creierii. Tot atunci, bastonul lui și ochelarii mei s-au dus cât colo, iar mâinile noastre s-au ridicat, simultan, spre creștetele vătămate.

Durerea nu era mare lucru; în condiții normale, simpla atingere fizică nu ar fi stârnit în mine nici cea mai vagă reacție emotivă (poate doar niște hohote de râs), dar acum, din pricina forței loviturii, am resimțit-o ca pe un șoc psihic; a fisurat rezervorul meu de suferințe.

Am suspinat – și odată eliberat, torentul nu a mai putut fi oprit; oricât am încercat, nu-mi puteam stăpâni plânsul. Domnul își înăbuși orice durere pe care o simțea, pentru ca astfel să o domolească pe a mea. Dar scuzele pe care le murmură și manifestările sale de simpatie m-au făcut să plâng și mai vârtos; atât de multă vreme fusesem frustată de mângâierea celui mai banal gest de bunătate,

încât acest dar din partea unui străin, în loc să mă calmeze, m-a stârnit mai tare.

— Chiar sunt alarmat...! exclamă el în cele din urmă oferindu-mi batista lui. Mă tem că v-ați rănit. Vă părăsesc numai pentru o clipă, cât să cer ajutor – poate găsesc o însoțitoare de tren...

— Nu... nu!

Ideea că starea mea putea deveni publică pătrunse încet în mintea mea, făcându-mă oarecum să-mi potolesc treptat hohotele; și pe măsură ce ele se domoleau, realizez că de ridicolă fusesem, iar nefericirea mea, deși înăbușită în afară, în interiorul meu se concentra acum asupra tristului spectacol pe care îl dădusem. Asta m-a făcut să mă liniștesc pe deplin. Mi-am șters ochii.

— Credeți-mă, nu lovitura e de vină. Nu pot să explic pricina izbucnirii mele. Îmi pare rău; e absurd.

— Absurd sau nu, tot a realizat ceva.

— Ce anume? am întrebat, așezându-mi ochelarii pe nas și dându-mi părul la o parte din ochi.

Fără să spună ceva, făcu un gest cu capul înspre colțul compartimentului. Locul era gol. Dezgustată de criza mea, sau dintr-un alt motiv mai obscur, doamna plecase de sub acoperișul nostru, luând cu sine nu numai propria persoană, ci și tot ceea ce purta pecetea ei.

Asta m-a făcut să zâmbesc. Însoțitorul meu s-a simțit încurajat să continue:

— Argumentul dumitale i-a fost de folos în ciuda propriei voințe.

Arată afară, pe fereastra nemișcată acum, la peronul unde bătrâna – ale cărei fuste și fire încâlcite de lână erau bătute de vântul încărcat de ninsoare – era ajutată de un însoțitor de vagon să urce în trenul ce avea s-o ducă la Londra.

— O să ajungă la Ipswich, așa cum și-a planificat, și totul datorită dumitale.

— Domnule, sunteți foarte amabil.

— Pentru puțin. Înțeleg că, probabil, ați fost într-o stare de tensiune nervoasă, poate ați suferit o pierdere. Nu... nu vă osteniți să-mi explicați. Și clătină din cap ca să-și întărească vorbele. Apoi, făcând un gest spre hainele de doliu, continuă: Îndrăznesc să cred că înțeleg. Cunoscut prea bine loviturile pe care ți le dă soarta când hotărăște să te lipsească de câte ceva, ca să nu descifrez consecințele unei atari situații asupra altora. Dar îngăduiți-mi să mă prezint. Această încercare prin care am trecut împreună ne-a transformat în vechi cunoștințe de-acum. Numele meu este Charles Lockwood, din Londra și Kent.

— Sunt Charlotte Brontë din Yorkshire, fiica domnului abate Patrick Brontë.

Odată făcute prezentările, conversația s-a legat ușor.

Am schimbat impresii din cele pe care tovarășii de călătorie din zilele noastre par să nu le poată evita: comoditatea și rapiditatea transportului pe calea ferată, comparativ cu o călătorie cu poștalionul; pericolele posibile în fiecare caz; modificările suferite de diferite regiuni ale Angliei ca urmare a proiectelor și realizării acestora de către inginerii de la căile ferate; răspândirea gândirii și practicilor științifice și cum promiteau ele să distrugă drumurile pe care și le făcuse populația locală, chiar și în cotloanele cele mai îndepărtate ale țării.

În compartiment intră însoțitorul de vagon, ca să aprindă lampa cu ulei.

— O să avem o noapte cu viscol, spuse când plecă.

Într-adevăr, vremea se burzuluiise în numai câteva minute. Fulgii pe care îi puteam zări afară se îndesiseră, într-atât încât, pe măsură ce viteza trenului creștea, formau un vârtej galben, când intrau și ieșeau din raza de lumină aruncată de fereastra noastră. Mișcarea mă fascina câteva clipe. Parcă-mi spunea ceva despre despărțire, despre zădărnici, despre gol: așa că i-am întors spatele.

— Cu permisiunea dumatăle.

Domnul Lockwood trase jaluzelele și pereții se apropiară parcă dintr-odată, încât micul compartiment păru mai luminat și mai tihnit.

— Frigul și întunericul de acum nu se potrivesc – sau poate se potrivesc prea bine – cu starea mea de spirit din această seară, explică el. Redesteaptă cu insistență un anumit lucru pe care m-am străduit îndelung să-l uit în anii care au trecut.

Probabil că am părut surprinsă, căci a continuat:

— Iartă-mă, poate că asta sună melodramatic pentru dumneata, domnișoară Brontë, dar cu siguranță că există o succesiune a evenimentelor a cărei putere de a face rău nu scade pe măsură ce trec anii, ci mai degrabă se accentuează. Dar dumneata ești prea tânără ca să ai cunoștință de asemenea lucruri; să dea Domnul să nu le cunoști niciodată.

Poate faptul că împărțeam împreună acel spațiu restrâns, liniștit, luminos și cald, conștienți de viteză, de frigul și de întunericul de afară, ne dădea sentimentul ciudat că ne cunoșteam de multă vreme. Sau poate că apropierea noastră a fost încurajată în mod nefiresc de contactul violent al capetelor, moment care a declanșat totul. Cel puțin eu așa explic și îndrăzneala mea de a-l întreba și promptitudinea lui în a-mi răspunde. În orice caz, în loc să primesc declarația sa, menită să intrige, cu acea cuvenită politețe tăcută, însoțită doar de o înclinare a capului, eu am dat glas curiozității care mă îmboldea:

— Dar ce s-a întâmplat cu atâta vreme în urmă, domnule Lockwood, încât mai are încă puterea să vă afecteze?

El ridică jaluzeaua și câteva clipe își concentră privirea asupra întunericului; abia apoi spuse:

— Mă gândesc cum să răspund cât mai simplu la întrebarea dumatăle, domnișoară Brontë. Răspunsul simplu ar fi acesta: toată nenorocirea mea a fost provocată de o întâlnire întâmplătoare cu un om pe nume Heathcliff.